EUROPEES PARLEMENT

2004 *2009*

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

VOORLOPIGE VERSIE
2004/0061(CNS)
2004/0062(CNS)
2004/0063(COD)

16.12.2004

* en *III
ONTWERPVERSLAG

1. over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een specifieke procedure voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op wetenschappelijk onderzoek
(COM(2004)0178 – C6-0011/2004 – 2004/0061(CNS))
2. voor een aanbeveling van de Raad tot vergemakkelijking van de toelating van onderdanen van derde landen voor wetenschappelijk onderzoek in de Gemeenschap
(COM(2004)0178 – C6-0012/2004 – 2004/0062(CNS))
3. voor een aanbeveling van de Raad tot vergemakkelijking van de afgifte van eenvormige visa voor kort verblijf aan onderzoekers die onderdaan zijn van een derde land en die zich met het oog op wetenschappelijk onderzoek verplaatsen in de Europese Gemeenschap
(COM(2004)0178 – C6-0013/2004 – 2004/0063(COD))

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Vincent Peillon

PR_CNS_title4am

Verklaring van de gebruikte tekens

*	Raadplegingsprocedure *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
**I	Samenwerkingsprocedure (eerste lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
**II	Samenwerkingsprocedure (tweede lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt* *Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
***	Instemming *Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen*
***I	Medebeslissingsprocedure (eerste lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen*
***II	Medebeslissingsprocedure (tweede lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt* *Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt*
***III	Medebeslissingsprocedure (derde lezing) *Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerptekst*

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

Blz.

1. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 5

2. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 15

3. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 17

TOELICHTING 19

1. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een specifieke procedure voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op wetenschappelijk onderzoek
(COM(2004)0178 – C6-0011/2004 – 2004/0061(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2004)0178)[1],

– gelet op artikel 63, lid 3, letter a) en lid 4 van het EG-Verdrag,

– gelet op artikel 67 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C6-0011/2004),

– gelet op artikel 51 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A6-0000/2004),

1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;

2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;

3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;

4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst	Amendementen van het Parlement
	Amendement 1 Overweging 4
(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700 000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden verwezenlijkt door middel van een aantal	(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700 000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden verwezenlijkt door middel van een aantal

[1] PB C .../Nog niet in het PB gepubliceerd.

samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.	samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, ***het bevorderen van de deelneming van vrouwen aan het wetenschappelijk onderzoek,*** het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.

Motivering

Het aantal vrouwelijke onderzoekers in de Europese Unie is, met name in de natuurwetenschappen, nog steeds veel geringer dan het aantal mannen, namelijk 50% minder. Onder de onderzoekers jonger dan 30 jaar zijn er echter meer gediplomeerde vrouwen dan mannen. Vrouwen staan voor barrières die weggenomen moeten worden, zodat vrouwen beter vertegenwoordigd zijn in wetenschappelijke loopbanen en in besluitvormingsorganen.

Amendement 2
Overweging 12 bis (nieuw)

	(12 bis) Daar gezinshereniging een wezenlijk aspect van de mobiliteit van onderzoekers en zelfs een voorwaarde daarvoor is, moet de overkomst van hun gezin gemakkelijker worden gemaakt om de eenheid van het gezin te bewaren.

Motivering

Gezinshereniging is zeer belangrijk voor onderzoekers uit derde landen die zich in Europa willen vestigen. Als het moeilijk is hun gezin te laten overkomen is dit een belangrijk beletsel voor mobiliteit en kan het voor de onderzoeker een reden zijn om een andere bestemming te kiezen. Het is dan ook van wezenlijk belang dat de komst en het verblijf van gezinsleden van onderzoekers die de Europese Unie op haar grondgebied toelaat makkelijker wordt.

Amendement 3
Overweging 12 ter (nieuw)

	(12 ter) Gezinsleden moeten zich daarom in een andere lidstaat bij de onderzoeker kunnen voegen op gunstiger voorwaarden dan die welke zijn voorzien in richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging[1], met name ten aanzien van de toegang tot de arbeidsmarkt van de betrokken lidstaat,
	[1] PB L 251 van 3.10.2003, blz. 12.

Motivering

Het voorstel van de Commissie verwijst naar de richtlijn van de Raad van 22 september 2003, die volstrekt niet bevredigend is en niet is toegesneden op de categorie mensen die ons bezighoudt. Voor gezinsleden van onderzoekers moeten speciale voorwaarden voor toegang tot het grondgebied van de ontvangende staat en tot de arbeidsmarkt gelden.

Amendement 4
Artikel 1

In deze richtlijn worden de voorwaarden vastgesteld voor de toelating van onderzoekers uit derde landen tot de ***lidstaten*** voor een periode van meer dan drie maanden om een onderzoeksproject uit te voeren in het kader van ***een gastovereenkomst met een onderzoeksinstelling***.	In deze richtlijn worden de voorwaarden vastgesteld voor de toelating van onderzoekers uit derde landen tot de ***Europese Unie*** voor een periode van meer dan drie maanden om een onderzoeksproject uit te voeren in het kader van ***gastovereenkomsten met een of meer erkende instellingen in een of meer lidstaten***.

Motivering

Dit artikel moet in overeenstemming worden gebracht met artikel 13, dat voorziet in de mogelijkheid voor onderdanen van derde landen om onderzoek te verrichten in meer dan één lidstaat en meerdere gastovereenkomsten te sluiten. De Europese Unie moet worden beschouwd als een gemeenschappelijke onderzoekruimte waar een vrij personenverkeer bestaat.

Amendement 5
Artikel 4, lid 2

2. ***De onderzoeksinstelling dient het verzoek*** om erkenning in bij de daartoe door de lidstaat aangewezen instantie, samen met de nodige gegevens betreffende de wettelijke opdracht of het maatschappelijk doel en het bewijs dat zij zich met onderzoeksactiviteiten bezighoudt.	2. ***Openbare en particuliere instellingen dienen de verzoeken*** om erkenning in bij de daartoe door de lidstaat aangewezen instantie, samen met de nodige gegevens betreffende de wettelijke opdracht of het maatschappelijk doel en het bewijs dat zij zich met onderzoeksactiviteiten bezighoudt.

Motivering

Dit amendement dient om de samenhang te bewaren met het amendement op de volgende alinea, waarin wordt voorgesteld dat de erkenning geldt voor een periode van 5 jaar die verlengd kan worden, en wel voor openbare zowel als particuliere instellingen.

Amendement 6
Artikel 4, lid 2, alinea 1 bis (nieuw)

	De aan een onderzoeksinstelling verleende erkenning geldt voor een periode van vijf jaar, die kan worden verlengd.

Motivering

Het Commissievoorstel voorziet in erkenning voor onbepaalde tijd in het geval dat de instelling zich hoofdzakelijk met onderzoek bezighoudt. Het lijkt beter de duur van de erkenning over de hele linie te beperken tot vijf jaar met de mogelijkheid van verlenging. Dat garandeert regelmatige controle. Dit amendement sluit aan bij de amendementen 7 en 8.

Amendement 7
Artikel 4, lid 3

3. ***Openbare en particuliere instellingen die zich hoofdzakelijk met onderzoek bezighouden, alsmede instellingen voor hoger onderwijs in de zin van de nationale voorschriften of gebruiken, worden door de lidstaten voor onbepaalde tijd erkend.***	3. ***De lidstaten kunnen overeenkomstig hun nationale wetgeving van de onderzoeksinstelling eisen dat deze schriftelijk verklaart dat zij zich, in het geval dat de onderzoeker illegaal op het grondgebied van de betrokken lidstaat verblijft, aansprakelijk stelt voor de terugbetaling van de kosten van verblijf, de ziektekosten en de kosten van de terugreis van de onderzoeker die zijn bekostigd uit openbare middelen. De financiële aansprakelijkheid van de***

	onderzoeksinstelling eindigt uiterlijk zes maanden na het aflopen van de gastovereenkomst.

Motivering

Onderzoeksinstellingen moeten verantwoordelijkheid dragen, daar zij een centrale rol spelen bij de toelating van onderdanen van derde landen. Om misbruik te voorkomen moeten zij gedurende een periode van zes maanden na afloop van de gastovereenkomst de kosten van een illegaal verblijf van onderzoekers dragen. De periode van een jaar die de Commissie voorstelt zou instellingen kunnen afschrikken, terwijl een periode van zes maanden beantwoordt aan het evenredigheidsbeginsel.

Amendement 8
Artikel 4, lid 4

4. Openbare instellingen die naast hun hoofdtaak aanvullend onderzoek verrichten, worden door de lidstaten voor onbepaalde tijd erkend.	***Schrappen***

Motivering

Wordt vervangen door de tekst van artikel 4, lid 2.

Amendement 9
Artikel 4, lid 5

5. Particuliere instellingen die naast hun maatschappelijk doel aanvullend onderzoek verrichten, worden door de lidstaten voor vijf jaar erkend. Deze erkenning kan worden vernieuwd.	***Schrappen***

Motivering

Wordt vervangen door de tekst van artikel 4, lid 2.

Amendement 10
Artikel 4, lid 6

6. Bij het indienen van het verzoek om	***Schrappen***

erkenning verbindt de onderzoeksinstelling zich er jegens de lidstaat toe de aansprakelijkheid voor de verblijfs-, ziekte- en terugreiskosten van de onderzoekers die bij haar te gast zijn, op zich te nemen en deze onderzoekers de in artikel 5, lid 3, bedoelde verklaring te verstrekken. Zolang de onderzoeker de Europese Unie niet heeft verlaten, blijft de onderzoeksinstelling aansprakelijk tot een jaar na de datum waarop de in artikel 5 bedoelde gastovereenkomst afloopt of na de datum waarop de onderzoeksinstelling de lidstaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, in kennis heeft gesteld van een gebeurtenis die de tenuitvoerlegging van de gastovereenkomst verhindert.

Motivering

Wordt vervangen door de tekst van artikel 4, lid 3.

Amendement 11
Artikel 5, lid 2, letter b)

b) de onderzoeker beschikt gedurende zijn verblijf maandelijks over voldoende middelen, uitgaande van het minimumbedrag dat daartoe door de lidstaat is vastgesteld, om in zijn behoeften te voorzien en de terugreis te betalen zonder een beroep te doen op het bijstandssysteem van de betrokken lidstaat;	b) de onderzoeker beschikt gedurende zijn verblijf maandelijks over voldoende middelen, uitgaande van het minimumbedrag dat daartoe door de lidstaat is vastgesteld, om in zijn behoeften te voorzien en de terugreis te betalen zonder een beroep te doen op het bijstandssysteem van de betrokken lidstaat;

Motivering

In de Engelse versie wordt 'social welfare system' vervangen door 'social assistance system'. Onderzoekers moeten dezelfde rechten hebben als communautaire onderdanen. Onderzoekers moeten ook gebruik kunnen maken van het stelsel van ziekteverzekering.

Amendement 12
Artikel 7

De lidstaten verstrekken een verblijfstitel met een geldigheidsduur ***van tenminste***	De lidstaten verstrekken een verblijfstitel met een geldigheidsduur ***die gelijk is aan***

een jaar, die jaarlijks wordt verlengd zolang aan de in de artikelen 5 en 6 gestelde voorwaarden wordt voldaan. Indien de onderzoekswerkzaamheden minder dan een jaar in beslag nemen, wordt een verblijfstitel verstrekt voor de duur van het onderzoek.	***de duur van de gastovereenkomst***.

Motivering

Als men onderzoekers uit derde landen echt wil aanmoedigen om in de Europese Unie te komen werken, dan moeten de administratieve formaliteiten voor hen zo eenvoudig mogelijk worden gemaakt. Het lijkt logisch de duur van de verblijfstitel gelijk te stellen aan de duur van de gastovereenkomst in plaats van deze jaarlijks te verlengen.

Amendement 13
Artikel 7 bis (nieuw)

	Artikel 7 bis
	Gezinsleden
	1. De lidstaten bevorderen de toelating van de gezinsleden van onderzoekers die onderdaan zijn van derde landen wanneer toelating niet verplicht is.
	2. De geldigheidsduur van de verblijfstitel van het gezinslid van de onderzoeker is gelijk aan de geldigheidsduur van de verblijfstitel van de onderzoeker, voorzover de geldigheidsduur van hun reisdocumenten dit toestaat.
	3. De afgifte van een verblijfstitel aan gezinsleden van een onderzoeker die in een lidstaat wordt toegelaten moet niet afhankelijk worden gesteld van een minimumverblijfsduur van de onderzoeker.

Motivering

Gezinshereniging is een van de basisvoorwaarden om de Europese onderzoekruimte aantrekkelijk te maken voor onderdanen van derde landen. De ontvangende landen moeten maatregelen nemen om de komst van gezinsleden van onderzoekers te bevorderen. Dit is bepalend voor hun keuze om zich tijdelijk buiten hun land van herkomst te vestigen.

Amendement 14
Artikel 13

1. ***De houder van een verblijfstitel die is verstrekt op grond van deze richtlijn kan op vertoon van deze verblijfstitel en een geldig paspoort of gelijkwaardig reisdocument een deel van zijn onderzoek verrichten op het grondgebied van een andere lidstaat, voor zover hij door die lidstaat niet wordt beschouwd als een bedreiging van de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. Zo nodig wordt, afhankelijk van de tijd die nodig is voor dat deel van het onderzoek, een nieuwe gastovereenkomst gesloten, op basis waarvan een verblijfstitel in de tweede lidstaat wordt verstrekt.***	1. ***Onderdanen van derde landen die uit hoofde van deze richtlijn zijn toegelaten als onderzoeker, mogen een deel van hun onderzoekswerkzaamheden in een andere lidstaat verrichten op de voorwaarden die worden genoemd in dit artikel.***
2. ***Lid 1 laat onverlet dat de lidstaten onderdanen van derde landen op wie de gelijkwaardigheidsregeling van artikel 21 van de Overeenkomst ter uitvoering van het akkoord van Schengen niet van toepassing is, kunnen verplichten in het bezit te zijn van een visum voor kort verblijf.***	2. ***Als de onderzoeker niet langer dan drie maanden in een andere lidstaat verblijft, kan hij zijn onderzoekswerkzaamheden verrichten op basis van een in de eerste lidstaat gesloten gastovereenkomst, mits hij in deze andere lidstaat voldoende middelen heeft en door deze niet wordt beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid.***
	3. Als de onderzoeker langer dan drie maanden in een andere lidstaat verblijft, kunnen de lidstaten eisen dat een nieuwe gastovereenkomst voor zijn onderzoekwerk in de betrokken lidstaat wordt gesloten. Aan de in de artikelen 5 en 6 genoemde voorwaarden moet ten aanzien van de andere lidstaat in elk geval zijn voldaan.
	4. Indien de desbetreffende wetgeving voor het verblijf in een ander land een visum of verblijfstitel verplicht stelt, dan wordt dit visum of deze verblijfstitel direct afgegeven binnen een termijn die geen belemmering vormt voor de voortzetting van het onderzoek en de bevoegde instanties voldoende tijd laat om het

	verzoek te behandelen.
	De lidstaten eisen van de onderzoeker niet dat hij hun grondgebied moet verlaten om een visum of verblijfstitel aan te vragen.

Motivering

Het artikel inzake mobiliteit is een van de belangrijkste van de richtlijn. De onderzoeker moet zijn onderzoeksproject in meerdere lidstaten kunnen uitvoeren. De formaliteiten moeten daarom zo soepel mogelijk zijn. Gezien de verantwoordelijkheden van onderzoeksinstellingen is het dienstig dat een nieuwe gastovereenkomst wordt ondertekend als de onderzoeker meer dan drie maanden wil doorbrengen buiten het gastland dat hij tijdelijk verlaat.

Amendement 15
Artikel 18

Periodiek, en voor het eerst ***uiterlijk op […*]***, dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten en stelt in voorkomend geval de nodige wijzigingen voor. De lidstaten zenden hiertoe de Commissie de statistische gegevens toe die betrekking hebben op de toepassing van deze richtlijn.	Periodiek, en voor het eerst ***twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn***, dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten ***en de stand van toepassing van de maatregelen die zijn voorzien in de aanbevelingen van de Raad tot vergemakkelijking van de toelating van onderdanen van derde landen voor wetenschappelijk onderzoek in de Gemeenschap*** en stelt in voorkomend geval de nodige wijzigingen ***en aanvullingen op de richtlijn en de eventuele omzetting van de tweede aanbeveling in een verordening*** voor. De lidstaten zenden hiertoe de Commissie de statistische gegevens toe die betrekking hebben op de toepassing van deze richtlijn.

Motivering

Het is van wezenlijk belang dat de Commissie toeziet op de tenuitvoerlegging niet alleen van de richtlijn, maar ook van de twee aanbevelingen die verband houden met de richtlijn, en dat zij naar aanleiding van deze evaluatie voorstellen kan doen voor de omzetting van de twee niet-dwingende instrumenten in respectievelijk een gewijzigde richtlijn en een verordening.

* [*drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.]

2. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een aanbeveling van de Raad tot vergemakkelijking van de toelating van onderdanen van derde landen voor wetenschappelijk onderzoek in de Gemeenschap
(COM(2004)0178 – C6-0012/2004 – 2004/0062(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2004)0178)[1],

– gelet op artikel 63 van het EG-Verdrag,

– gelet op artikel 67 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C6-0012/2004),

– gelet op artikel 51 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A6-0000/2004),

1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;

2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;

3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;

4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst	Amendementen van het Parlement
	Amendement 16 Overweging 4
(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700.000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden	(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700.000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden

[1] PB C .../Nog niet in het PB gepubliceerd.

verwezenlijkt door middel van een aantal samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.	verwezenlijkt door middel van een aantal samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, ***het bevorderen van de deelneming van vrouwen aan het wetenschappelijk onderzoek,*** het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.

Motivering

Het aantal vrouwelijke onderzoekers in de Europese Unie is, met name in de natuurwetenschappen, nog steeds veel geringer dan het aantal mannen, namelijk 50% minder. Onder de onderzoekers jonger dan 30 jaar zijn er echter meer gediplomeerde vrouwen dan mannen. Vrouwen staan voor barrières die weggenomen moeten worden, zodat vrouwen beter vertegenwoordigd zijn in wetenschappelijke loopbanen en in besluitvormingsorganen.

3. ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een aanbeveling van de Raad tot vergemakkelijking van de afgifte van eenvormige visa voor kort verblijf aan onderzoekers die onderdaan zijn van een derde land en die zich met het oog op wetenschappelijk onderzoek verplaatsen in de Europese Gemeenschap
(COM(2004)0178 – C6-0013/2004 – 2004/0063(COD))

(Medebeslissingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

– gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2004)0178)[1],

– gelet op artikel 62, lid 2, letter b), punt ii) van het EG-Verdrag,

– gelet op artikel 67, lid 1 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C6-0013/2004),

– gelet op artikel 67, lid 4, en artikel 251, lid 2 van het EG-Verdrag,

– gelet op artikel 51 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A6-0000/2004),

1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;

2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in dit voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst	Amendementen van het Parlement
	Amendement 17 Overweging 4
(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700.000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden	(4) De Gemeenschap heeft naar schatting 700.000 onderzoekers nodig om de doelstelling van de Europese Raad van Barcelona om 3% van het BBP te investeren in onderzoek, te verwezenlijken. Deze doelstelling moet worden

[1] PB C .../Nog niet in het PB gepubliceerd.

verwezenlijkt door middel van een aantal samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.	verwezenlijkt door middel van een aantal samenhangende maatregelen, zoals het aantrekkelijker maken van wetenschappelijke loopbanen voor jongeren, ***het bevorderen van de deelneming van vrouwen aan het wetenschappelijk onderzoek,*** het vergroten van de opleidings- en mobiliteitsmogelijkheden in de onderzoeksector, het verbeteren van de loopbaanperspectieven voor onderzoekers in de Gemeenschap en het toegankelijker maken van de Gemeenschap voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen om te worden toegelaten met het oog op onderzoek.

Motivering

Het aantal vrouwelijke onderzoekers in de Europese Unie is, met name in de natuurwetenschappen, nog steeds veel geringer dan het aantal mannen, namelijk 50% minder. Onder de onderzoekers jonger dan 30 jaar zijn er echter meer gediplomeerde vrouwen dan mannen. Vrouwen staan voor barrières die weggenomen moeten worden, zodat vrouwen beter vertegenwoordigd zijn in wetenschappelijke loopbanen en in besluitvormingsorganen.

TOELICHTING

Context van de Commissievoorstellen

De Commissie heeft het Europees Parlement een pakket maatregelen voorgelegd dat is bedoeld om de toelating van onderzoekers uit derde landen in de Europese Unie te vergemakkelijken.

Van deze voorstellen wordt verwacht dat zij zullen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen waartoe is besloten in Lissabon en Barcelona.

In Lissabon heeft de Europese Unie zich in 2000 ten doel gesteld om de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te worden.

Een van de maatregelen om deze strategie tot een succes te maken is om vaart te zetten achter een Europees onderzoekbeleid. De Raad heeft daartoe de voorstellen van de Commissie van januari 2000 voor de totstandbrenging van een Europese onderzoekruimte goedgekeurd. Het is de bedoeling dat de schotten tussen de nationale onderzoekstelsels verdwijnen en een van de middelen daartoe is een vergroting van de mobiliteit van onderzoekers, een keuze die later meermalen is bekrachtigd.

Mobiliteit is een wezenlijk onderdeel van de verwerving en de overdracht van kennis. Zij versterkt dus het algemene niveau van het Europese onderzoek door de overdracht van gespecialiseerde kennis en de vorming van netwerken tussen wetenschappers.

Met deze overwegingen is rekening gehouden in het zesde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, omdat onder de activiteit "Menselijk potentieel en mobiliteit" 1,6 miljard euro is bestemd voor acties ten behoeve van opleiding, mobiliteit en ontwikkeling van de loopbaan van onderzoekers.

Mobiliteit moet niet alleen opgevat worden als mobiliteit binnen de Europese Unie, maar ook in de vorm van uitwisseling met derde landen.

Het opnemen van onderzoekers van buiten de EU is trouwens absoluut noodzakelijk als men het in Barcelona vastgestelde doel wil bereiken om 3% van het BBP van de lidstaten te besteden aan onderzoek en technologieontwikkeling. De EU moet dan tussen nu en 2010 700.000 onderzoekers aan het werk zetten en op het grondgebied van de EU is een dergelijk aantal onderzoekers eenvoudig niet te vinden.

Daarom moeten de belemmeringen voor de komst van wetenschappers naar het grondgebied van de EU worden weggenomen.

Het idee om een speciale verblijfstitel voor onderzoekers uit derde landen te creëren is al in 2001 geopperd in een mededeling naar aanleiding waarvan een nauwe samenwerking tussen de Commissie en de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken van de lidstaten is ontstaan.

Hoewel het voorstel betrekking heeft op onderzoekers en dus in de eerste plaats van belang is voor DG onderzoek, mag niet worden vergeten dat het vooral onder het immigratiebeleid en dus het DG JBZ ressorteert, zoals ook blijkt uit de keuze van de rechtsgrondslagen.

Er moet een evenwicht worden gevonden tussen de dringende noodzaak een Europese onderzoekruimte tot stand te brengen en de eisen op het gebied van immigratie en de veiligheid van het grondgebied.

Om eventuele conflicten op te lossen moet worden uitgegaan van het beginsel dat onderzoekers geen "gewone migranten" zijn. Onderzoekers zijn hoog opgeleide migranten, een categorie die volgens de Commissie in haar mededeling inzake het "communautaire immigratiebeleid" van 22 november 2000 duidelijk in aanmerking moet komen voor een beheerste heropening van de kanalen voor legale immigratie.

Inhoud van de voorstellen

De Commissie heeft gekozen voor instrumenten van verschillende aard:
- de **richtlijn** heeft specifiek betrekking op de toelating van onderzoekers, de voorwaarden voor hun komst en een verblijf van langer dan drie maanden, hun rechten en de toepassing van de communautaire wetgeving ter zake. Zij voorziet in een grotere rol voor de onderzoeksinstellingen en een verblijfstitel die los staat van de status van onderzoeker.

- de **eerste aanbeveling** loopt vooruit op de toepassing van de richtlijn door de lidstaten te verzoeken geleidelijk maatregelen te nemen om de toelating van onderzoekers uit derde landen te vergemakkelijken, met name door het verstrekken van verblijfstitels, gezinshereniging en operationele samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie.

- de **tweede aanbeveling** behandelt de kwestie van visa voor kort verblijf om te voorzien in de bijzondere behoeften van onderzoekers die bijvoorbeeld aan colloquia of conferenties willen deelnemen. Het is de bedoeling dat het Parlement over deze aanbeveling meebeslist in **codecisie**.

Standpunt van de rapporteur

De rapporteur verwelkomt het initiatief om de toelating van onderzoekers uit derde landen in de Europese Unie te vergemakkelijken.

Hij deelt de globale visie in het pakket maatregelen dat wordt voorgesteld en acht het zeer belangrijk dat maatregelen worden genomen om de Europese onderzoekruimte aantrekkelijk te maken voor wetenschappers en tegelijk de voorwaarden te scheppen die onderzoekers stimuleren om in de EU te blijven.

De rapporteur herinnert eraan dat de wetenschappelijke gemeenschap al enkele jaren wacht op een regeling ter zake en hij dringt erop aan dat deze richtlijn zo spoedig mogelijk van kracht wordt. Hij betreurt in dit verband dat de Raad voorziet in de mogelijkheid van uitstel gedurende de twee jaar die volgen op de vankrachtwording van het voorgestelde systeem, tot 2009 dus! En dat terwijl grote haast geboden is.

Over de procedure

De rapporteur spreekt zijn afkeuring uit over de methoden van de Raad. Deze is op 19 november 2004 tot politieke overeenstemming over de richtlijn gekomen en op 26 mei 2004 over de eerste aanbeveling, zonder dat ook maar een eerste gedachtewisseling met het Europees Parlement heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat het Parlement *de facto* van zijn bevoegdheden wordt beroofd.

De rapporteur rekent erop dat loyale samenwerking tussen de instellingen voortaan de regel is en dat de Raad geen besluiten meer neemt zonder dat het Parlement zich heeft kunnen uitspreken.

De toelichting en de amendementen houden daarom rekening met de tekst van de politieke overeenstemming.

De rapporteur verzoekt de Raad zijn standpunt te herzien in het licht van de amendementen van het Europees Parlement.

Over de inhoud van de voorstellen

Erkenning van de "ontvangende" instellingen (Richtlijn - artikel 4)
De rapporteur is van mening dat het geen goede zaak is dat erkenning voor onbepaalde tijd wordt verleend. Hij wenst dat de erkenning geldt voor een periode van vijf jaar, die kan worden verlengd. De periode gedurende welke de instelling verantwoordelijk voor de onderzoeker blijft na afloop van de gastovereenkomst moet worden beperkt tot zes maanden.

Legale immigratie (Richtlijn - artikelen 7 en 15/Eerste aanbeveling - punten 1 en 2)
De rapporteur denkt dat dit pakket maatregelen beschouwd kan worden als een van de eerste communautaire instrumenten voor legale immigratie. Elke vorm van quota of nationale regulering van de binnenkomst van onderzoekers komt met deze richtlijn te vervallen, omdat lidstaten straks verplicht zijn een verblijfstitel aan onderzoekers te verstrekken tegen overlegging van een gastovereenkomst. De Commissie bepaalt dat de verblijfstitel binnen dertig dagen na indiening van het verzoek moet worden verstrekt. De Raad is blijkbaar niet geneigd deze termijn te aanvaarden, ook al is deze noodzakelijk om de doelmatigheid van de procedure te verzekeren.

Ten aanzien van de legale immigratie van onderzoekers moet steun worden gegeven aan een zeer positieve bepaling: bij afgifte van een verblijfstitel hoeft geen arbeidsvergunning te worden aangevraagd.

Vóór de totale afschaffing die in de richtlijn wordt voorgesteld, worden de lidstaten in de eerste aanbeveling verzocht te kiezen tussen vrijstelling van een werkvergunning of toekenning daarvan van rechtswege.

Gezinshereniging (Eerste aanbeveling - punt 3)
De rapporteur begroet het voornemen van de Raad om in de richtlijn bepalingen betreffende gezinshereniging op te nemen, terwijl de Commissie dit onderwerp pas in de eerste

aanbeveling behandelt. Hij betreurt het evenwel dat gezinshereniging facultatief is en de uiteindelijke keuze aan de lidstaten wordt gelaten.

Hij betreurt ook het ontbreken van elke bepaling inzake andere aspecten van gezinshereniging, zoals de mogelijkheid van de echtgeno(o)t(e) van de onderzoeker om te werken.

De Raad heeft ook alle verwijzingen naar gezinshereniging in de eerste aanbeveling geschrapt. Deze moeten gehandhaafd blijven omdat zij veel exacter en gedetailleerder waren.

Intrekking of niet-verlenging van de verblijfstitel (Richtlijn - artikel 8)
De rapporteur steunt het voorstel van de Commissie om intrekking of niet-verlenging van de verblijfstitel te beperken tot "ernstige" redenen die verband houden met de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid, alsook het voorstel dat "het ontstaan van ziekten of gebreken na afgifte van de verblijfstitel" geen grond is voor het niet verlengen van de verblijfstitel, het intrekken van de verblijfstitel of het verwijderen van de betrokkene van het grondgebied van een lidstaat. Hij betreurt het ten zeerste dat de Raad deze paragraaf, die conform de jurisprudentie van het Europese Mensenrechtenhof is, heeft geschrapt.

De mobiliteit van onderzoekers in de EU (Richtlijn - artikel 13)
De richtlijn houdt rekening met het feit dat onderzoekers voor hun werk moeten reizen. Daarom is voorzien dat de houder van een verblijfstitel die is verstrekt op grond van deze tekst een deel van zijn onderzoek kan verrichten op het grondgebied van een andere lidstaat, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. De rapporteur wenst de voorstellen van de Commissie te verduidelijken door te bepalen dat voor een verblijf van langer dan drie maanden in een andere lidstaat een nieuwe gastovereenkomst en een nieuwe verblijfstitel moeten worden verkregen in de ontvangende lidstaat.

Aanvragen van een verblijfstitel (Richtlijn - artikel 14)
De rapporteur is het met de Commissie eens dat onderzoekers een verzoek om toelating moeten kunnen indienen terwijl zij reeds op het grondgebied van een lidstaat verblijven, of dit nu voor studie is of voor vakantie. De Raad wil het echter aan elke lidstaat overlaten om deze mogelijkheid al dan niet te bieden.